

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΑΣΩΝ**

**ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ
ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΔΑΣΩΝ
ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2009**

**ΑΠΟ: Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΗ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΔΑΣΩΝ**

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΔΑΣΩΝ ΓΙΑ ΤΟ 2009**1. ΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ**

Η πρόοδος στη Δασική Ανάπτυξη συνεχίστηκε και κατά τον υπό επισκόπηση χρόνο. Οι στόχοι που τέθηκαν, οι κυριότεροι από τους οποίους εκτίθενται πιο κάτω, έχουν επιτευχθεί:

- Προστασία των Κρατικών Δασών και άλλων μη κρατικών δασωμένων εκτάσεων από τις πυρκαγιές και άλλους βιοτικούς και αβιοτικούς παράγοντες.
- Αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στα δάση.
- Διατήρηση, συντήρηση και εμπλουτισμός της βιοποικιλότητας του δασικού οικοσυστήματος.
- Επέκταση των δασών και αποκατάσταση καμένων και άλλων υποβαθμισμένων δασικών περιοχών.
- Βελτίωση και ενίσχυση του πρασίνου κυρίως με την εγκατάσταση και περιποίηση δεντροστοιχιών.
- Ενίσχυση της δασικής αναψυχής με τη δημιουργία, επέκταση και συντήρηση Εθνικών Δασικών Πάρκων, εκδρομικών, κατασκηνωτικών χώρων και μονοπατιών μελέτης της φύσης.
- Αειφορική διαχείριση των δασών μέσω διαχειριστικών σχεδίων.
- Δασοκομική περιποίηση και βελτίωση των δασών.
- Ενίσχυση της προστασίας των εδαφών και των υδάτων.
- Παραγωγή ξυλείας, άλλων δασικών προϊόντων και δασικού πολλαπλασιαστικού υλικού.
- Αύξηση της απασχόλησης και βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων των παραδασόβιων κοινοτήτων.
- Προαγωγή της δασικής εκπαίδευσης και έρευνας.
- Ενίσχυση της διαφώτισης.
- Ανάπτυξη και βελτίωση δασικών υποδομών (δασικά κτίρια, οδικό δίκτυο, οχήματα, μηχανήματα, τηλεπικοινωνίες κλπ.).
- Εισαγωγή και χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών γι' αύξηση της παραγωγικότητας.
- Ενίσχυση του διοικητικού και θεσμικού πλαισίου.
- Εναρμόνιση με το Κοινοτικό Κεκτημένο, υλοποίηση των διεθνών δεσμεύσεων για τα δάση και υλοποίηση προγραμμάτων που συγχρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τον ΕΟΧ.

2. ΔΑΠΑΝΕΣ

Για την επίτευξη των πιο πάνω στόχων στον Προϋπολογισμό εγκρίθηκαν πιστώσεις ύψους €44.907.517. Το ολικό ποσό που δαπανήθηκε ήταν €37.919.907 (δηλ. ποσοστό 84,44%).

3. ΕΣΟΔΑ

Το Τμήμα Δασών, μέσα στο 2009 είχε έσοδα €3.882.279 από προσφορά αγαθών και υπηρεσιών. Επιπρόσθετο ποσό ύψους €360.731 που αντιπροσωπεύει καθυστερημένα ενοίκια θα εισπραχθεί μέσα στον επόμενο χρόνο. Σημειώνεται ότι η αξία των έμμεσων ωφελειών από τα δάση είναι πολλαπλάσια από τα πιο πάνω άμεσα έσοδα.

4. ΔΑΣΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Εντός του 2009, τα προσχέδια του νέου Δασικού Νόμου και των Κανονισμών, που ετοιμάστηκαν στα πλαίσια του Σχεδίου Τεχνικής Βοήθειας με τη FAO (TCP/CY/2902(A)) που άρχισε το 2004, έχουν σταλεί στη Νομική Υπηρεσία για Νομοτεχνικό έλεγχο.

5. ΔΑΣΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

α) Προστασία από τις πυρκαγιές

Το 2009, μπορεί να θεωρηθεί ως μια εξαιρετική χρονιά για την προστασία των Κυπριακών Δασών από τις πυρκαγιές και ιδιαίτερα όσον αφορά την έκταση που κάηκε. Συγκεκριμένα κατά το 2009 εξερράγησαν 28 πυρκαγιές σε κρατική δασική γη, οι οποίες έκαψαν έκταση μόλις 5 εκταρίων. Η έκταση αυτή είναι η μικρότερη που καταγράφεται κατά την τελευταία δεκαετία και η δεύτερη πιο μικρή από το 1927 που υπάρχουν καταγεγραμμένα στοιχεία. Επίσης κατά το 2009 εξερράγησαν 43 πυρκαγιές σε απόσταση ενός χιλιομέτρου από τα όρια του κρατικού δάσους που κατέκαψαν συνολική έκταση 70,4 εκταρίων. Τέλος, το Τμήμα Δασών κατά το έτος 2009 έλαβε μέρος στην κατάσβεση 97 πυρκαγιών υπαίθρου οι οποίες κατέκαψαν έκταση 899,1 εκταρίων. Η πιο μεγάλη σε έκταση πυρκαγιά που έκαψε Κρατική Δασική Γη ήταν εκείνη που ξέσπασε στην περιοχή Καβαλλόπετρα στον Λυθροδόντα. Η πυρκαγιά αυτή έκαψε 2 εκτάρια κρατικού δάσους.

Τα αίτια, τόσο των δασικών πυρκαγιών, όσον και των πυρκαγιών υπαίθρου ήταν τα ακόλουθα:

• Γεωργικές δραστηριότητες όπως καψάλισμα αποκαλάμης, κάψιμο χόρτων	23,2%
• Εκδρομείς / ταξιδιώτες	14,2%
• Στρατιωτικές δραστηριότητες	3,6%
• Κατοικίες εξοχικές ή μόνιμης διαμονής	6,0%
• Κυνήγι	1,2%
• Εργασίες στο Δάσος	1,2%
• Βραχυκύκλωμα καλωδίων υψηλής τάσης	1,8%
• Κάψιμο σκυβάλων	0,6%
• Αγώνες αυτοκινήτου	0,6%
• Κακόβουλες	28,0%
• Φυσικά αίτια (Κεραυνοί)	10,1%
• Άλλες αιτίες	3,0%
• Άγνωστες αιτίες	6,5%

Η προστασία των δασών και άλλων περιοχών της υπαίθρου από τις πυρκαγιές, ιδιαίτερα κατά τα παρατεταμένα θερμά και ξηρά καλοκαίρια, είναι το κυριότερο μέλημα του Τμήματος Δασών. Οι πιο σημαντικές δραστηριότητες ήταν οι ακόλουθες:

- Εντός του 2009 συνεχίστηκε η λειτουργία του Σώματος Δασοπυροσβεστών. Προσλήφθηκαν 458 δασοπυροσβέστες και πυροφύλακες, αριθμός ο οποίος ήταν αυξημένος κατά 18 σε σχέση με το 2008. Δημιουργήθηκαν τρεις μονάδες ταχείας επέμβασης, μία σε κάθε Δασική Περιφέρεια, για γρηγορότερη καταστολή των πυρκαγιών. Επιπρόσθετα λειτούργησαν τα πυροφυλάκια καθώς επίσης και διάφορες θέσεις παρατήρησης με σκοπό την έγκαιρη επισήμανση και αναγγελία των πυρκαγιών. Το σύστημα βάρδιας, λειτούργησε και φέτος πολύ ικανοποιητικά σε όλους τους δασικούς σταθμούς και παρατηρητήρια.
- Κατασκευάστηκαν 11,42 χιλιόμετρα νέοι δρόμοι από τα οποία τα 10,80 χιλιόμετρα ήταν δρόμοι προσπέλασης και τα 0,62 χιλιόμετρα εξαγωγικοί δρόμοι. Επιπρόσθετα έγιναν βελτιώσεις σε υφιστάμενους δασικούς δρόμους.
- Κατασκευάστηκαν περίπου 2,64 χιλιόμετρα αντιπυρικών λωρίδων και συντηρήθηκαν άλλα 1 265 χιλιόμετρα.

- Εγκαταστάθηκαν 5 νέα υδροστόμια στη Δασική Περιφέρεια Πάφου.
- Κατασκευάστηκαν 2 νέες υδατοδεξαμενές, 1 στη Δασική Περιφέρεια Πάφου και 1 στη Δασική Περιφέρεια Τροόδους.
- Συνεχίστηκαν οι καθημερινές περιπολίες, ειδικά κατά μήκος της οροθετικής γραμμής με σκοπό την πρόληψη, την ανίχνευση και την έγκαιρη επέμβαση σε περίπτωση πυρκαγιάς.
- Η μηχανοποίηση της καταπολέμησης των δασικών πυρκαγιών συνεχίστηκε. Έτσι ο Δασικός Πυροσβεστικός στόλος αποτελείται τώρα από 40 πυροσβεστικά οχήματα, 37 μικρά περιπολικά οχήματα πυρόσβεσης και 83 αντλίες νερού. Επιπρόσθετα αγοράστηκε και υπάρχει σε ικανοποιητικές ποσότητες αριθμός άλλου δευτερεύοντος πυροσβεστικού εξοπλισμού όπως βυτία νερού, ψεκαστήρες ώμου, λάστιχα πυροσβεστικών, αυλοί, συσκευές παρασκευής αφρού, εκτοξευτές νερού, κλπ.
- Συνεχίστηκε η συλλογή μετεωρολογικών στοιχείων από το δίκτυο αυτόματων μετεωρολογικών σταθμών που εγκαταστάθηκε σε διάφορες περιοχές των δασών της Κύπρου. Από τα στοιχεία αυτά εξάγεται σε καθημερινή βάση ο βαθμός κινδύνου δασικών πυρκαγιών σε ολόκληρη την Κύπρο.
- Το Νοέμβριο του 2009 παραλήφθηκε το καινούργιο αεροσκάφος του Τμήματος Δασών τύπου Air Tractor AT 802 το οποίο έχει δυνατότητα μεταφοράς τριών τόνων νερού. Αυτό το αεροσκάφος χαρακτηρίζεται από αυξημένες επιχειρησιακές δυνατότητες σε σχέση με το υφιστάμενο. Το συνολικό κόστος αγοράς ανήλθε στα €1.300.000.
- Ολοκληρώθηκε η εγκατάσταση του αυτόματου συστήματος ανίχνευσης πυρκαγιών στο δάσος του Ακάμα, έναντι συνολικής δαπάνης €467.500 περιλαμβανομένης της συντήρησης για πέντε χρόνια. Πρόκειται για πιλοτικό πρόγραμμα του οποίου τα αποτελέσματα θα αξιολογηθούν την ερχόμενη καλοκαιρινή περίοδο.
- Από τις 8/5 μέχρι τις 15/5/2009 γιορτάστηκε η "Εβδομάδα Προστασίας των Δασών", κατά την οποία μεταξύ άλλων δραστηριοτήτων έγινε δημοσιογραφική διάσκεψη του Υπουργού Γεωργίας Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος στο Συντονιστικό Κέντρο Πυρόσβεσης στην Αθαλάσσα και εθελοντική αιμοδοσία από το προσωπικό του Τμήματος Δασών, με σκοπό την προώθηση της ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του κοινού.

- Έγιναν διαλέξεις στην Εθνική Φρουρά, στην Αστυνομία και στο κοινό για την πρόληψη και καταπολέμηση των δασικών πυρκαγιών. Επίσης δόθηκε μεγάλη έμφαση στη δημοσιότητα από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης.
- Πραγματοποιήθηκαν εκπαιδεύσεις στην κατάσβεση δασικών πυρκαγιών, στο Δασοπυροσβεστικό σώμα, στα μέλη της ομάδας ταχείας επέμβασης, στο Ωρομίσθιο προσωπικό του Τμήματος Δασών και σε στελέχη της Εθνικής Φρουράς.

Το Τμήμα Δασών λαμβάνει όλα τα προληπτικά μέτρα κατά των πυρκαγιών και καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για να περιορίσει τον αριθμό τους στο ελάχιστο, όμως αυτό δεν είναι κατορθωτό χωρίς τη συνεργασία του κοινού. Γι' αυτό η προσπάθεια μας στράφηκε στη διαφώτιση του κοινού και ειδικά των αγροτών και των εκδρομέων με ταυτόχρονη όμως καταγγελία των παρανομούντων.

β) Παγκύπριο Σχέδιο Πυροπροστασίας της Υπαίθρου

Το Τμήμα συνέχισε την υλοποίηση του Παγκύπριου Σχεδίου Πυροπροστασίας της Υπαίθρου που άρχισε το 2001. Με βάση το σχέδιο αυτό, κατά το 2009 κατασκευάστηκαν σε διάφορες ευαίσθητες περιοχές της υπαίθρου 3,21 χιλιόμετρα δρόμων προσπέλασης, 4 υδροστόμια και 1 θέση παρατήρησης. Επίσης συντηρήθηκαν υφιστάμενοι δρόμοι και αντιπυρικές λωρίδες.

Τα έργα πυροπροστασίας που κατασκευάστηκαν από την έναρξη υλοποίησης του Σχεδίου μέχρι το τέλος του 2009 ανήλθαν σε 81,08 χιλιόμετρα νέων δρόμων, 448,94 χιλιόμετρα αντιπυρικών λωρίδων, 11 υδατοδεξαμενές, 4 θέσεις παρατήρησης, 4 ελικοδρόμια και 52 υδροστόμια.

γ) Προστασία από έντομα

Συνεχίστηκαν και το 2009 οι αεροψεκασμοί κατά της πιτυοκάμπης (*Thaumetopoea wilkinsonii* Tams). Χρησιμοποιήθηκαν τα βιολογικά / εκλεκτικά παρασκευάσματα *Bacillus Thuringiensis* (Foray 48B) και Tracer 48SC, τα οποία θεωρούνται τα πλέον αβλαβή για το περιβάλλον.

Επίσης συνεχίστηκε και η παρακολούθηση διάφορων άλλων πληθυσμών επιβλαβών δασικών οργανισμών.

6. ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΔΑΣΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΔΑΣΩΣΗ

Εντός του 2009 αναδασώθηκαν 139,4 εκτάρια τα οποία αφορούν εκτάσεις εντός των κρατικών δασών. Σύμφωνα με τη νέα πρακτική, η χρήση μηχανημάτων και η κατασκευή αναδασωτικών λωρίδων έχει περιοριστεί όπου είναι απόλυτα αναγκαίο.

Ολοκληρώθηκε η αναδάσωση των κρατικών δασών που κάηκαν το 2007 στις περιοχές Μοσφιλωτής και Σαϊττά. Έγινε συντήρηση των αναδασώσεων και αναπλήρωση των αποτυχιών.

Επίσης έγιναν εμπλουτιστικές φυτεύσεις σε 35,5 εκτάρια δάσους που είτε ήταν υποβαθμισμένο ή δεν υπήρχε ικανοποιητική αναγέννηση.

Επιπρόσθετα συνεχίστηκαν οι εργασίες αναδάσωσης / επαναφοράς του περιβάλλοντος στο Μεταλλείο Αμιάντου που άρχισαν το 1995. Η μέθοδος της υδροσποράς που εφαρμόστηκε το 2003 συνεχίστηκε με πολύ καλά αποτελέσματα.

7. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ

Το Τμήμα Δασών κατά το 2009 συνέβαλε σε μεγάλο βαθμό στην προσπάθεια που ανέλαβε το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος για τη διατήρηση και προστασία της φύσης.

Το Τμήμα στα πλαίσια της διαφώτισης για διατήρηση και προστασία της φύσης διοργάνωσε γιορτές και διαλέξεις, συμμετείχε με Λειτουργούς του σε ραδιοφωνικά και τηλεοπτικά προγράμματα και εξέδωσε νέο διαφωτιστικό και ενημερωτικό υλικό. Επίσης αξιοποίησε την προσφορά εθελοντικής εργασίας για δενδροφύτευση με σκοπό την επέκταση του πρασίνου.

Η λειτουργία των Κέντρων Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Τροόδους και Αθαλάσσας συνεχίστηκε με μεγάλη επιτυχία. Κατά το 2009, το Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Τροόδους δέχτηκε 12 297 επισκέπτες ενώ το Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Αθαλάσσας, το οποίο από το Σεπτέμβριο του 2008 σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας ξεκίνησε να λειτουργεί και ως Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, δέχτηκε 7 605 επισκέπτες κυρίως μέσω του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, σχολείων και οργανωμένων συνόλων. Τα κατασκευαστικά έργα για την ανέγερση των νέων κτιρίων του

Κέντρου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Αθαλάσσας αναστάληκαν κατά το τρέχον έτος αλλά αναμένεται να ολοκληρωθούν κατά το 2010.

Κατά τον υπό επισκόπηση χρόνο το Τμήμα Δασών κατακύρωσε προσφορά για την κατασκευή των κτιριακών εγκαταστάσεων και μερικό εξοπλισμό του Κέντρου Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης του Κάβο – Γκρέκο. Το έργο αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός 18 μηνών.

Συνεχίστηκε η συστηματική καταγραφή των ενδημικών φυτών του τόπου μας καθώς επίσης ο οργανωμένος εντοπισμός και χαρτογράφηση της χλωρίδας μας με βασικό στόχο την προστασία της. Επίσης συνεχίστηκε η συλλογή δειγμάτων φυτών για τη συμπλήρωση του φυτολογίου στο Τμήμα Δασών.

Παρόλο που το πρόγραμμα “LIFE – NATURA” (LIFE04NAT/CY/000013) ολοκληρώθηκε τον Οκτώβριο του 2008, η Κυπριακή κυβέρνηση συνέχισε την υλοποίηση διαφόρων Δράσεων του προγράμματος που αφορούν την προστασία της φύσης, με κρατικές πιστώσεις.

Συνεχίστηκαν επίσης οι εργασίες δημιουργίας των Βοτανικών Κήπων στον Αμιάντο και Ακάμα που άρχισαν το 2003.

Κατά τον υπό επισκόπηση χρόνο συνεχίστηκαν οι εργασίες συντήρησης δέντρων – γιγάντων καθώς και του εντοπισμού νέων τέτοιων δέντρων με σκοπό την κήρυξή τους σε Μνημεία της Φύσης.

Όπως και τα προηγούμενα χρόνια, ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στο σχέδιο για την προστασία του γύπα (*Gyps fulvus*), ο άγριος πληθυσμός του οποίου αριθμεί σήμερα περίπου 15 - 18 άτομα. Επίσης συνεχίστηκε η καταγραφή και μελέτη των νυχτερίδων της Κύπρου που άρχισε το 2006.

8. ΔΑΣΙΚΗ ΑΝΑΨΥΧΗ

Τα δάση της Κύπρου προσφέρονται για υπαίθρια αναψυχή λόγω της ποικιλίας της χλωρίδας, της πανίδας, της γεωμορφολογίας, του κλίματος και των υδατικών συνθηκών, σε συνδυασμό με την προσβασιμότητα, την μικρή απόσταση από τα αστικά κέντρα, όπως

επίσης και την ύπαρξη ιστορικών, αρχαιολογικών και άλλων σημείων ενδιαφέροντος μέσα ή κοντά στα δάση.

Συνεχίστηκαν οι διάφορες εργασίες για τη δημιουργία, ανάπτυξη ή και επέκταση των εκδρομικών και κατασκηνωτικών χώρων, καθώς επίσης για καθαρισμό και συντήρηση τους. Κατασκευάστηκαν έργα αναψυχής που περιλαμβάνουν υποδομές (προσπέλαση, ύδρευση), χωματουργικές διαμορφώσεις, τραπεζοπάγκους, κιόσκια, εστίες παρασκευής γεύματος, παιδικές χαρές, ξύλινες περιφράξεις, αποχωρητήρια, καλάθια απορριμμάτων, σήμανση, κλπ.

Εντός του 2009 λειτούργησαν 43 εκδρομικοί χώροι χωρητικότητας 23 300 ατόμων, καθώς και 3 κατασκηνωτικοί χώροι συνολικής δυναμικότητας 290 αντίσκηνων. Τόσο οι εκδρομικοί όσο και οι κατασκηνωτικοί χώροι, κατά τις περιόδους αιχμής, ήταν κατάμεστοι από κόσμο.

Μέσα στο 2009 άρχισαν οι εργασίες για τη δημιουργία τεσσάρων μονοπατιών μελέτης της φύσης (Φασουρίου, Φράκτη Αργάκας, Αγίου Ιωάννη Πάφου και Μονής Μαχαιρά – Πολιτικό) καθώς και του εκδρομικού χώρου Άχνας.

Μέσα στα πλαίσια της πολιτικής για τη δημιουργία και ανάπτυξη των Εθνικών Δασικών Πάρκων συνεχίστηκε η παρακολούθηση της υλοποίησης έργων ανάπτυξης καθώς και συντήρησης σε όλα τα Εθνικά Δασικά Πάρκα.

Κατά τον υπό επισκόπηση χρόνο εκτελέστηκαν επίσης διάφορες εργασίες συντήρησης και βελτίωσης των μονοπατιών μελέτης της φύσης και περιπάτου που κατασκευάστηκαν μέσα στα κρατικά δάση, για τα οποία επιδείχθηκε τεράστιο ενδιαφέρον τόσο από ντόπιους όσο και από ξένους επισκέπτες.

9. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΣΗ ΞΥΛΕΙΑΣ

Κατά τον υπό επισκόπηση χρόνο συνεχίστηκε η παραγωγή ξυλείας και η διάθεση της για την ικανοποίηση των αναγκών των μικρών τοπικών πριστηρίων. Εξήχθησαν 7 664 κυβικά μέτρα έμφλοιας στρογγύλης ξυλείας από τα Κρατικά Δάση, η οποία χρησιμοποιήθηκε για παραγωγή οικοδομήσιμης ξυλείας, παραγωγή κιβωτίων, κλπ.

Πέραν της πιο πάνω ποσότητας, άλλα 4 624 έμφλοια κυβικά μέτρα κλαδοξυλείας, ελαττωματικής ξυλείας και άλλης ξυλείας πωλήθηκαν ως καυσόξυλα ή για παραγωγή

καρβούνων. Από την ποσότητα αυτή, τα 860 έμφλοια κυβικά μέτρα προήλθαν από καμένη ξυλεία.

Το Τμήμα Δασών εξέδωσε 17 άδειες για λειτουργία ιδιωτικών πριστηρίων.

10. ΔΑΣΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Η διαχείριση των δασικών πόρων γίνεται πάνω σε αειφορική βάση και στοχεύει στην παραγωγή του μέγιστου δυνατού κοινωνικού και οικονομικού οφέλους από τα δάση με την πολλαπλή χρήση τους, με παράλληλη διατήρηση της φυσικότητας και βελτίωση της σύνθεσης και δομής τους.

Κατά το 2009 ολοκληρώθηκε η συλλογή στοιχείων για το Διαχειριστικό Σχέδιο του δάσους Πάφου το οποίο αναμένεται να ολοκληρωθεί το α' εξάμηνο του 2011 και θα καλύπτει όλες τις πτυχές της διαχείρισης.

Συνεχίστηκαν και εντός του έτους οι εργασίες για το Διαχειριστικό Σχέδιο Μαχαιρά που η ολοκλήρωση του αναμένεται το 2010. Επίσης ετοιμάστηκε και κατακυρώθηκε προσφορά για εκπόνηση των Διαχειριστικών Σχεδίων Σταυροβουνίου και Ριζοελιάς. Το έργο θα ξεκινήσει αρχές του 2010 και αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός 18 μηνών.

Συνεχίστηκαν οι παρατηρήσεις σε σχέση με τις ξηράνσεις δασικών δέντρων και θάμνων που εντοπίστηκαν σε αρκετές περιοχές κατά την καλοκαιρινή περίοδο του 2008 και παράλληλα ετοιμάστηκε βραχυπρόθεσμο σχέδιο δράσης για αντιμετώπιση των επιπτώσεων της ανομβρίας στα δάση.

11. ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ – ΔΑΣΙΚΑ ΦΥΤΩΡΙΑ

Κατά το 2009 δόθηκε μεγάλη σημασία στη δασοκομική περιποίηση των φυτειών. Νεαρές αναδασώσεις ή δενδροστοιχίες συνολικής έκτασης 1 317,9 εκταρίων έτυχαν δασοκομικής περιποίησης όπως αραιώσεις, βοτανίσματα και πότισμα. Η συλλογή σπόρου ήταν πολύ ικανοποιητική. Συλλέγηκαν 1 571 κιλά σπόρου, τα οποία χρησιμοποιήθηκαν για τις αναδασώσεις και την παραγωγή φυτών στα φυτώρια. Μια μικρή ποσότητα εξήχθηκε στο εξωτερικό.

Επιπρόσθετα για σκοπούς αναδάσωσης / επαναφοράς του περιβάλλοντος στο Μεταλλείο Αμιάντου και στο Σαϊττά, συλλέγηκαν άλλα 764 κιλά σπόρου διαφόρων ειδών.

Η παραγωγή στα δασικά φυτώρια ήταν 192 383 φυτά σε σύγκριση με 233 760 το 2008. Η παραγωγή του 2009 με το απόθεμα του 2008 ανήλθαν στις 781 438 φυτά. Από την όλη παραγωγή, 56 615 χρησιμοποιήθηκαν από το Τμήμα Δασών, 127 719 πωλήθηκαν στο κοινό, 6 656 πωλήθηκαν σε άλλα Τμήματα και 49 456 δόθηκαν δωρεάν σε σχολεία, κοινότητες, άλλους οργανισμούς και ιδρύματα για φύτευση δημοσίων ή κοινοτικών χώρων.

12. ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΣΗ

Ο μηχανογραφικός εξοπλισμός που αποκτήθηκε το 2009 ήταν 7 εκτυπωτές Laser A4, 2 εκτυπωτές Inject A3, 12 εκτυπωτές Inject A4 και 6 οθόνες KTK colour 22''. Συνολικά το Τμήμα Δασών διαθέτει σήμερα 152 ηλεκτρονικούς υπολογιστές καθώς επίσης και μεγάλο αριθμό προγραμμάτων που χρησιμοποιούνται σ' ένα ευρύ φάσμα δασικών εφαρμογών περιλαμβανομένων των ψηφιακών δασικών χαρτών, της βάσης δεδομένων των δασικών πυρκαγιών, την έκδοση ετήσιων αδειών χρήσης δασικής γης, κλπ.

Επίσης κατά το 2009 έγινε ενημέρωση και αναβάθμιση της ιστοσελίδας του Τμήματος Δασών τόσο στην Ελληνική όσο και στην Αγγλική γλώσσα.

13. ΔΑΣΙΚΗ ΜΗΧΑΝΙΚΗ

α) Δασική Οδοποιία

Η δασική οδοποιία επιτελεί ένα σπουδαίο ρόλο στην εξασφάλιση δυνατοτήτων για τη συστηματικότερη διαχείριση, εντατικότερη προστασία των δασών, την εξυπηρέτηση των ορεινών κοινοτήτων, τον τουρισμό, την εκμετάλλευση των δασών και τις αναδασώσεις. Η πολιτική του Τμήματος Δασών σ' αυτόν τον τομέα βοηθάει σημαντικά στην ανάπτυξη των ορεινών περιοχών, αφού δεν περιορίζεται μόνο στη διάνοιξη και βελτίωση οδικού δικτύου εντός των δασών, αλλά επεκτείνεται και στην κατασκευή δρόμων που εξυπηρετούν τις ορεινές κοινότητες.

Κατά τον υπό επισκόπηση χρόνο βελτιώθηκε και ασφαλτοστρώθηκε τμήμα 1,18 χιλιομέτρων του δρόμου προς τον εκδρομικό χώρο Καπουράς. Επίσης συνεχίστηκε η

συντήρηση καθώς και η διαπλάτυνση ή βελτίωση άλλων υφιστάμενων δρόμων και κατασκευάστηκαν 10,80 χιλιόμετρα δρόμων προσπέλασης και 0,62 χιλιόμετρα εξαγωγικών δρόμων.

Στο τέλος του 2009 το ολικό μήκος του δασικού οδικού δικτύου αποτελείτο από 1 433,49 χιλιόμετρα κύριων δασικών δρόμων από τα οποία 183,62 χιλιόμετρα είναι ασφαλτόδρομοι που συνδέουν διάφορες κοινότητες και ορεινά θέρετρα, 1 006,93 χιλιόμετρα δρόμων προσπέλασης και 1 216,51 χιλιόμετρα εξαγωγικών δρόμων.

β) Δασικές Τηλεπικοινωνίες

Το Τμήμα διατηρεί και συντηρεί ένα πολύ καλό τηλεπικοινωνιακό σύστημα για αποτελεσματική δασική προστασία και διαχείριση. Κατά τη διάρκεια του χρόνου έγιναν οι αναγκαίες εργασίες τόσο για τη συντήρηση όσο και την επέκταση και βελτίωση του συστήματος. Το σύστημα κατά το τέλος του 2009 αποτελείτο από:

- 364,51 χιλιόμετρα τηλεφωνικού δικτύου
- 1 292,25 χιλιόμετρα τηλεφωνικού καλωδίου
- 382 τηλεφωνικές συσκευές
- 12 φορητά τηλέφωνα
- 2 τηλεφωνικά κέντρα
- 1 ραδιοτηλεπικοινωνιακό σταθμό ελέγχου
- 522 κινητά ραδιοτηλέφωνα
- 597 φορητά ραδιοτηλέφωνα
- 4 ραδιοτηλεφωνικοί σταθμοί αναμετάδοσης

γ) Δασικά Κτίρια

Μέσα στο 2009 κατασκευάστηκαν τα πιο κάτω νέα έργα:

- Πέντε αποθήκες, μία στο Δασικό Σταθμό Κάμπου, μία στο Δασικό Σταθμό Γιαλιάς, μία στο Δασικό Σταθμό Κόρνου και δύο στο Φυτώριο Αθαλάσσης.
- Ένα υπόστεγο για πυροσβεστικά οχήματα στο Δασικό Σταθμό Κάμπου.
- Ένα νέο πυροφυλάκιο στην Κολλατζιά.

Έγιναν επίσης εργασίες για επέκταση, βελτίωση και συντήρηση των κτιρίων όπου στεγάζονται οι διάφοροι Δασικοί Σταθμοί καθώς και άλλα υποστατικά του Τμήματος.

Η προσπάθεια για ανέγερση νέων κεντρικών γραφείων στην Αθαλάσσα αναστάληκε λόγω της μη έγκρισης πιστώσεων στον προϋπολογισμό. Δόθηκε όμως έγκριση για μεταστέγαση σε ενοικιαζόμενα κτίρια. Το Τμήμα Δασών προχώρησε στον ορισμό τριμελούς επιτροπής για ανεύρεση κατάλληλου κτιρίου.

δ) Μηχανήματα και Οχήματα

Το Τμήμα Δασών έχει στην κατοχή του σημαντικό αριθμό μηχανημάτων, τα οποία χρησιμοποιούνται για πάσης φύσεως δασοτεχνικά έργα και κυρίως για τη διάνοιξη και βελτίωση δρόμων και αντιπυρικών λωρίδων. Τα μηχανήματα αυτά όμως επιτελούν και κοινωνικό ρόλο όπως είναι η χρησιμοποίησή τους στις δασικές πυρκαγιές και στον εκχιονισμό οδών του ορεινού δικτύου κατά τη διάρκεια του χειμώνα.

Κατά τη διάρκεια του χρόνου, το Τμήμα εφοδιάστηκε με δεκατρία καινούργια οχήματα. Αγοράστηκαν επίσης διάφορα δευτερεύοντα μηχανήματα, εξοπλισμός, εργαλεία και όργανα μεταξύ των οποίων 20 αλυσοπρίονα, 5 πτυσσόμενα αλυσοπρίονα, 2 υδραντλίες, 5 ηλεκτρογεννήτριες, 1 μηχανοκίνητη ψεκαστήρα, 2 αεροσυμπιεστές, 20 χορτοκοπτικές, 4 χειροκίνητες μηχανές κοπής γρασιδιού, 1 μηχανοκίνητη φραμοκοπτική, 1 ηλεκτροκίνητη φραμοκοπτική, 2 πολυμηχανήματα ώμου VIPER 3H, 2 βιομηχανικοί αεροσυμπιεστές, 1 μηχανοκίνητος αναμικτήρας σκυροδέματος, 2 ηλεκτροκίνητοι αναμικτήρες σκυροδέματος, 1 μηχανή πλήρωσης δίσκων χαρτιού για προβλάστηση σπόρου, 1 ανυψωτήρα οχημάτων και 2 δονητές σκυροδέματος.

Εκτός των κυβερνητικών οχημάτων / μηχανημάτων, το Τμήμα Δασών κατά το 2009 ενοικίασε από τον ιδιωτικό τομέα μέσω προσφορών, αριθμό οχημάτων / μηχανημάτων όπως φορτηγά, βυτιοφόρα, προωθητές γης, γεωργικά τρακτέρ, εκσκαφείς / φορτωτήρες (ντίκερ), ανυψωτικά οχήματα, κλπ. για την εκτέλεση διαφόρων δασικών εργασιών.

Κατά το 2009 συνεχίστηκε η λειτουργία του μηχανουργείου του Τμήματος στην Αθαλάσσα για τη συντήρηση και επιδιόρθωση των διαφόρων μηχανημάτων και οχημάτων.

14. ΔΑΣΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Το Δασικό Κολέγιο συμπλήρωσε κατά το 2009 το 58^ο Ακαδημαϊκό έτος ζωής του. Τέσσερις Κύπριοι σπουδαστές, έχουν αποφοιτήσει κατά το 2009.

Το 59^ο Ακαδημαϊκό έτος άρχισε στις 2 Οκτωβρίου 2009, με 19 σπουδαστές από τους οποίους 16 είναι Κύπριοι και 3 αλλοδαποί.

Με την πλήρη στήριξη του Τμήματος Δασών το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος υπέβαλε σχετική εισήγηση προς τη Διοικούσα Επιτροπή του ΤΕ.ΠΑ.Κ. και προς το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού για ένταξη του γνωστικού αντικειμένου του Δασικού Κολlegίου στο Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου. Ο Υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού ζήτησε να δοθούν οδηγίες στη Συμβουλευτική Επιτροπή που διόρισε η Διοικούσα Επιτροπή του ΤΕ.ΠΑ.Κ για μελέτη του θέματος και υποβολή ολοκληρωμένης πρότασης για κάλυψη του γνωστικού αντικειμένου της Δασολογίας από το ΤΕ.ΠΑ.Κ. μέχρι το τέλος του 2009.

Λειτουργήσε και φέτος με απόλυτη επιτυχία ο θεσμός του Πυρήνα Μάθησης. Ετοιμάστηκε Έκθεση Αναγκών Μάθησης για το 2010 και Σχέδιο Δραστηριοτήτων Μάθησης για το 2009 μετά από διάγνωση αναγκών μάθησης, καθώς και Έκθεση Αξιολόγησης του έργου που ο Πυρήνας επιτέλεσε κατά το 2008.

Με βάση το Σχέδιο Δραστηριοτήτων Μάθησης του 2009, αριθμός υπαλλήλων παρακολούθησε σειρά επιμορφωτικών μαθημάτων και εκπαιδεύσεων τόσο στην Κύπρο όσο και στο εξωτερικό.

Επίσης αριθμός υπαλλήλων του Τμήματος Δασών συμμετείχε σε διάφορα διεθνή συνέδρια και σεμινάρια.

15. ΔΑΣΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

Η Δασική Έρευνα συνεχίστηκε πάνω στα ίδια θέματα όπως και στο παρελθόν. Συνοπτικά δόθηκε έμφαση στην παρακολούθηση των Δασών και των Περιβαλλοντικών αλληλεπιδράσεων, στην παραγωγή γενετικά βελτιωμένου σπόρου τραχείας πεύκης, στη συντήρηση και βελτίωση του δασοβοτανικού κήπου και της τράπεζας κλώνων, στην προστασία των δασικών γενετικών πόρων, στη δοκιμή της μυκόριζας στις αναδασώσεις

εγκαταλειμμένων λατομείων και μεταλλείων, στην προστασία των δασών από ασθένειες και έντομα, κλπ.

Επίσης ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στην ετοιμασία βραχυπρόθεσμου σχεδίου για την αντιμετώπιση των ξηράνσεων.

16. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΣΤΟ ΤΜΗΜΑ ΔΑΣΩΝ

(α) Εργατικό δυναμικό Τμήματος Δασών

Το εργατικό δυναμικό που απασχολήθηκε εντός του 2009 από το Τμήμα Δασών ήταν:

- Δασικοί υπάλληλοι: 278
- Δασικοί υπάλληλοι (έκτακτοι): 15
- Γραφειακό προσωπικό (Γραμματειακό, Λογιστικό και άλλο Δημοσιοϋπαλληλικό προσωπικό): 17
- Μόνιμο εργατικό προσωπικό: 163
- Έκτακτο εργατικό προσωπικό: 755
- Αποσπασμένο προσωπικό: 8

Στις αρχές του 2009 επήλθε συμφωνία, μετά από διαβουλεύσεις σε επίπεδο Μικτής Επιτροπής Προσωπικού, επί της πρότασης το Τμήματος Δασών για αναδιοργάνωση της Οργανωτικής Δομής και τη βελτίωση της στελέχωσης του.

Τον Ιούλιο του 2009 εγκρίθηκαν από τη Βουλή των Αντιπροσώπων οι ακόλουθες 39 νέες θέσεις εργασίας:

- Δύο νέες θέσεις Ανώτερου Συντηρητή Δασών,
- Δύο νέες θέσεις Συντηρητή Δασών Α΄,
- Τέσσερις νέες θέσεις Συντηρητή Δασών,
- Τέσσερις νέες θέσεις Πρώτου Δασικού Λειτουργού,
- Εννέα νέες θέσεις Ανώτερου Δασικού Λειτουργού,
- Δεκατρείς νέες θέσεις Δασικού Λειτουργού 1^{ης} τάξης,
- Μία νέα θέση Χειριστή Πτητικών Μέσων Α΄,
- Δύο νέες θέσεις Χειριστή Πτητικών Μέσων,
- Μία νέα θέση Μηχανικού Πτητικών Μέσων Α΄,
- Μία νέα θέση Μηχανικού Πτητικών Μέσων.

Έξι από αυτές έχουν πληρωθεί μέχρι το τέλος του 2009.

(β) Προσφορά εργασίας σε περιοίκους των δασών

Μέσα στα πλαίσια της κοινωνικοοικονομικής πολιτικής της Κυβέρνησης που εκφράζεται ταυτόχρονα και μέσω του Τμήματος Δασών, προσφέρθηκε απασχόληση σε περιοίκους των δασών. Η ολική απασχόληση που προσφέρθηκε σε τακτικούς και έκτακτους εργάτες ανήλθε στις 177 444 μέρες εργασίας. Εκτός από τα άτομα που απασχολήθηκαν άμεσα από το Τμήμα, ένας σημαντικός αριθμός ατόμων απασχολήθηκε έμμεσα είτε από ιδιώτες εργολάβους, οι οποίοι ήταν ανάδοχοι προσφορών του Τμήματος Δασών, είτε ως αυτοεργοδοτούμενοι για την υλοτομία και μεταφορά ξυλείας στα διάφορα πριστήρια ή σε άλλα έργα όπως κατασκευή και συντήρηση δρόμων, συντήρηση κτιρίων, δημιουργία και συντήρηση δενδροστοιχιών, συντήρηση εκδρομικών χώρων, κλπ.

(γ) Ασφάλεια και Υγεία

Στα πλαίσια του προγράμματος ασφάλειας και υγείας στο χώρο εργασίας που έχει ως στόχο την προστασία της ζωής, της αρτιμέλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία τους, από τις 2/1/2010 ο Λειτουργός Ασφάλειας και Υγείας θα ασχολείται αποκλειστικά με αυτά τα καθήκοντα. Επίσης επανεκλέγηκαν αντιπρόσωποι Ασφάλειας και Υγείας και συστάθηκαν οι αντίστοιχες Επιτροπές οι οποίες μαζί με τον Λειτουργό Ασφάλειας και Υγείας πραγματοποίησαν επισκέψεις σε διάφορα εργοτάξια για υποδείξεις και διάνεμαν διαφωτιστικό υλικό. Παράλληλα, περίπου 522 άτομα του Τμήματος Δασών συμμετείχαν σε διάφορα εκπαιδευτικά προγράμματα σχετικά με την Ασφάλεια και Υγεία.

17. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΑΛΛΕΣ ΧΩΡΕΣ

Μέσα στα πλαίσια της συμφωνίας συνεργασίας Κύπρου με άλλες χώρες, κυρίως γειτονικές, μία ομάδα αποτελούμενη από Δασικούς Υπαλλήλους και Δασοπυροσβέστες μετέβηκε στην Ελλάδα (περιοχή Αττικής) από 23 – 26/8/2009 και βοήθησε στην κατάσβεση μεγάλης δασικής πυρκαγιάς.

18. ΘΕΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

α) Θέματα που συζητήθηκαν στα Θεσμικά Όργανα της Ε.Ε.

Τα κυριότερα θέματα που συζητήθηκαν στα Θεσμικά Όργανα της Ε.Ε., κατά το 2009 ήταν τα ακόλουθα:

- Η προετοιμασία της Ε.Ε. στο πλαίσιο του διεθνούς διαλόγου για τα δάση (8^η Σύνοδος του Φόρουμ των Ηνωμένων Εθνών για τα Δάση - UNFF8, 20/4-1/5/2009 – Νέα Υόρκη) και η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της Συνόδου.
- Η προετοιμασία της Ε.Ε. ενόψει της 19^{ης} Συνόδου της Επιτροπής για τα Δάση της FAO (FAO, COFO-19).
- Το Πρόγραμμα Δράσης FLEGT:
  - Η πρόταση Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση των υποχρεώσεων των φορέων εκμετάλλευσης που διαθέτουν ξυλεία και προϊόντα ξυλείας στην αγορά.
  - Οι διαπραγματεύσεις συνομολόγησης εθελοντικών εταιρικών συμφωνιών FLEGT.
- Το Δασικό Σχέδιο Δράσης της Ε.Ε.:
  - Ενδιάμεση αξιολόγηση.
  - Ετοιμασία και υλοποίηση του Προγράμματος Εργασίας για το έτος 2009 σχετικά με την εφαρμογή του Σχεδίου Δράσης της Ε.Ε. για τα δάση. Μέσα σ' αυτά τα πλαίσια υπήρξε συμμετοχή στην Ομάδα Εργασίας της Μόνιμης Δασικής Επιτροπής σχετικά με την Κλιματική Αλλαγή και τη Δασοπονία.
- Θέματα δασικών πυρκαγιών:
  - Ανακοίνωση προς μια ευρεία κοινοτική στρατηγική για την πρόληψη φυσικών και ανθρωπογενών καταστροφών.
- Η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της 14^{ης} Διάσκεψης των Συμβαλλομένων Μερών της Σύμβασης Πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την Κλιματική Αλλαγή (COP14).
- Η ταυτόχρονη κύρωση από όλα τα Κράτη Μέλη της Ε.Ε. της Διεθνούς Συμφωνίας για την Τροπική Ξυλεία ITTA 2006.
- Η διερεύνηση των πιθανών επιλογών αλλά και της ενδεχόμενης προστιθέμενης αξίας μιας νομικά δεσμευτικής συμφωνίας για τα δάση, σε πανευρωπαϊκό επίπεδο (πρωτοβουλία MCPFE).

- Η συζήτηση δασικών θεμάτων κάτω από κανονισμούς που δεν αφορούν αποκλειστικά τα δάση (Αγροτική Ανάπτυξη, LIFE+, κλπ.).
- Η εφαρμογή του Δικτύου ΦΥΣΗ 2000 στις δασικές περιοχές.
- Η διαμόρφωση στρατηγικής επικοινωνίας στη δασοκομία.
- Η διάθεση και η αποδοτική χρήση του ξύλου και των υπολειμμάτων του για την παραγωγή ενέργειας.
- Η συμπερίληψη του ξύλου και των προϊόντων του ξύλου στις Πράσινες Δημόσιες Συμβάσεις.

β) Εναρμόνιση με το Κοινοτικό Κεκτημένο

- Συνεχίστηκαν οι συναντήσεις της Ομάδας Εργασίας που απαρτίζονταν από λειτουργούς του Τμήματος Δασών και του Τμήματος Τελωνείων οι οποίες κατέληξαν στην ετοιμασία προσχεδίου εθνικής νομοθεσίας για εναρμόνιση με τον Κανονισμό 1024/2008 της Επιτροπής ο οποίος αφορά στον καθορισμό μέτρων για την εφαρμογή του Κανονισμού 2173/2005 του Συμβουλίου περί δημιουργίας εθελοντικού συστήματος αδειών FLEGT για τις εισαγωγές ξυλείας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα. Το προσχέδιο εθνικής νομοθεσίας έχει αποσταλεί εντός του Νοεμβρίου 2009, στη Νομική Υπηρεσία για νομοτεχνικό έλεγχο.
- Η κύρωση της συμφωνίας ITTA 2006 πραγματοποιήθηκε στις 8 Ιουνίου, 2009 με την κατάθεση των σχετικών εγγράφων στο Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών που είναι ο θεματοφύλακας της συμφωνίας.

γ) Εφαρμογή προγραμμάτων που συγχρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση

• Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης

Συνεχίστηκε η εφαρμογή των ακόλουθων τριών μέτρων του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007 – 2013 για τα οποία αρμόδιο για την εφαρμογή τους είναι το Τμήμα Δασών:

➤ Μέτρο 2.4 “Δασώσεις”.

Συνεχίστηκε η υλοποίηση των αιτήσεων της 1^{ης} προκήρυξης.

- Μέτρο 2.5 “Προστασία των δασών από τις πυρκαγιές και αναδάσωση καμένων περιοχών”.

Συνεχίστηκε η υλοποίηση των αιτήσεων της 1^{ης} προκήρυξης.

- Μέτρο 2.6 “Διατήρηση και βελτίωση του κοινωνικού και οικολογικού ρόλου των δασών”.

Έγινε η πρώτη προκήρυξη των Καθεστώτων 2.6.2 “Δασοπεριβαλλοντικές Ενισχύσεις” και 2.6.3 “Ενισχύσεις ΦΥΣΗ 2000”. Έχουν παραληφθεί συνολικά 61 αιτήσεις και για τα δύο Καθεστώτα.

Ολοκληρώθηκε η εξέταση και έγκριση των αιτήσεων για το καθεστώς 2.6.1 “Μη Παραγωγικές Επενδύσεις”.

Σ’ ότι αφορά το Σχέδιο Αγροτικής Ανάπτυξης 2004 – 2006 καταβλήθηκαν οι οικονομικές ενισχύσεις για τις ανειλημμένες υποχρεώσεις των Μέτρων 2.4: «Δάσωση Γεωργικής Γης» και 3.2: «Δάσωση μη Γεωργικής Γης». Υποβλήθηκαν συνολικά 78 αιτήματα πληρωμής και το ποσό της οικονομικής ενίσχυσης που καταβλήθηκε ανήλθε στις €88.165,72. Επιπρόσθετα συνεχίστηκε ο έλεγχος των Μακροχρόνιων Συμβατικών Υποχρεώσεων.

- **Εθνικό Πρόγραμμα για την Παρακολούθηση των Δασών και Περιβαλλοντικών Αλληλεπιδράσεων στην Κοινότητα (Κανονισμός 2152/2003 – Forest Focus)**

Μέσα στο 2009, συνεχίστηκε η υλοποίηση του προγράμματος σχετικά με την Παρακολούθηση των Δασών και των Περιβαλλοντικών Αλληλεπιδράσεων στην Κοινότητα, το οποίο καλύπτει δραστηριότητες που έχουν σχέση με την ατμοσφαιρική ρύπανση και τις δασικές πυρκαγιές. Τώρα το πρόγραμμα διεξάγεται κάτω από το πρόγραμμα LIFE και έχει τίτλο "Future Monitoring".

δ) Εφαρμογή Κοινοτικού Κεκτημένου

- **Εφαρμογή της Οδηγίας 2000/29 σχετικά με τα Προστατευτικά μέτρα κατά της εισαγωγής και διακίνησης επιβλαβών οργανισμών για τα φυτά και φυτικά προϊόντα**

Στα πλαίσια της εφαρμογής της Οδηγίας 2000/29 που αφορά θέματα φυτοϋγείας, διεξήχθησαν και μέσα στο 2009 συστηματικοί έλεγχοι σε συγκεκριμένες επιφάνειες παρατήρησης για να διαπιστωθεί η παρουσία ή όχι του φλοιοφάγου εντόμου της πεύκης, *Ips sexdentatus*, για το οποίο η Κύπρος έχει αναγνωρισθεί ως προστατευόμενη ζώνη και

του μύκητα *Seiridium cardinale* που προκαλεί την ασθένεια του έλκους του κυπαρισσιού και για τον οποίο η Κύπρος καταβάλλει προσπάθειες για να αναγνωριστεί ως προστατευόμενη ζώνη. Η Έρευνα κατέδειξε ότι κατά το 2009 για το έντομο *Ips sexdentatus* δεν έχουν εντοπιστεί προσβεβλημένα φυτά / ξενιστές του, ενώ για το μύκητα *Seiridium cardinale* εντοπίστηκαν συμπτωματικά φυτά / ξενιστές του σε έξι ιδιωτικά φυτώρια που διακινούν φυτά κοινοτικής προέλευσης, τα οποία και καταστράφηκαν.

Επίσης στα πλαίσια των Αποφάσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, 2003/127/EC, 2004/426/EC και 2006/464/EC η Κύπρος διεξήγαγε τις ετήσιες επισκοπήσεις για την παρουσία ή όχι του νηματώδη του ξύλου της πεύκης (*Bursaphelenchus xylophilus*), του μύκητα *Phytophthora ramorum* που προσβάλλει κυρίως το δρύ καθώς και άλλα πλατύφυλλα, του εντόμου *Dryocosmus kuriphilus* που προσβάλλει την καστανιά και του μύκητα *Gibberela circinata* που προσβάλλει πεύκα. Οι επισκοπήσεις κατά το έτος 2009, κατέδειξαν την απουσία τους από τις ελεύθερες περιοχές της Κυπριακής Δημοκρατίας.

- **Εφαρμογή της Οδηγίας 1999/105 σχετικά με την Παραγωγή, Εμπορία και Έλεγχο του Δασικού Πολλαπλασιαστικού Υλικού**

Σύμφωνα με τους «Περί Παραγωγής και Εμπορίας Φυτικού Πολλαπλασιαστικού Υλικού Κανονισμούς του 2003» έγιναν επιτόπιοι έλεγχοι στα διάφορα φυτώρια που είναι εγγεγραμμένα στους Εθνικούς καταλόγους, χωρίς να παρουσιάζονται οποιαδήποτε προβλήματα.

19. ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Κατά το 2009, όπως και κατά τα προηγούμενα χρόνια, το Τμήμα Δασών συνεργάστηκε στενά με διάφορες Κυβερνητικές και άλλες Υπηρεσίες καθώς και οργανώσεις. Η συνεργασία απέβλεπε ουσιαστικά στην προώθηση και επίτευξη των σκοπών και στόχων του Τμήματος. Αναφέρεται ειδικότερα η στενή συνεργασία με την Πυροσβεστική Υπηρεσία, την Αστυνομία, την Εθνική Φρουρά, την Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου, την Ειρηνευτική Δύναμη των Ηνωμένων Εθνών, τις Βρετανικές Βάσεις, τους Προσκόπους και Οδηγούς και το Φιλοδοσικό Σύνδεσμο. Για τη συνεργασία αυτή, αλλά και για τη βοήθεια που παρασχέθηκε ποικιλότροπα στο Τμήμα εκφράζονται θερμές ευχαριστίες.

Επίσης θερμές ευχαριστίες εκφράζονται στο Ίδρυμα Αναστάσιος Γ. Λεβέντης για υποτροφίες που πρόσφερε σε ξένους σπουδαστές.

Θερμές ευχαριστίες εκφράζονται επίσης σ' όλο το προσωπικό του Τμήματος για το ζήλο και την αφοσίωση που επέδειξε στην εκτέλεση των καθηκόντων του που αποτέλεσαν, σε τελευταία ανάλυση, το σημαντικότερο συντελεστή της επιτυχίας στην επίτευξη των σκοπών και στόχων του Τμήματος.